

УДК 342.7

DOI <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-1.5>

І. П. Кушнір, докторка юридичних наук, доцентка, заступниця начальника кафедри адміністративної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

С. В. Адамчук, кандидат наук з державного управління, викладач кафедри адміністративної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ІНФОРМАЦІЙНА ПРИВАТНІСТЬ ЯК ПРАВО, ЗАКРІПЛЕНЕ КОНСТИТУЦІЄЮ УКРАЇНИ: ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ

Стаття присвячена генезису інформаційної приватності як права, закріпленого Конституцією України. Установлено межі правового регулювання й соціального буття права на приватність, акцентовано увагу на сучасних проблемах та тенденціях розвитку реалізації цього права.

Наголошено на актуальності піднятого питання через розвиток та поширене використання інформаційних цифрових ресурсів, систематичне порушення права на інформаційну приватність суб'єктами, що є володільцями та/або розпорядниками персональних даних, низьку інформаційну культуру, небажання громадян убезпечувати своє приватне життя (зокрема тих категорій громадян, діяльність яких пов'язана із забезпеченням національної безпеки), незначної відповідальності за порушення цього права.

Доведено, що приватність це все те, що пов'язане з окремою особою, стосується цієї особи та визначає межі її особистого інформаційного простору. Приватність уособлюється із недоторканністю приватного життя кожної особи.

Окреслення інформаційної приватності відбувається через розуміння обсягу тієї інформації, що дозволяє ідентифікувати конкретну особу. Інформаційна приватність перебуває на межі загальнодоступної та загальновідомої інформації про особу та тієї, доступ до якої є обмеженим, тобто «залишається із самою особою». Будь-яка інформація про особу, яка була оприлюднена, доведена, висловлена у будь-який спосіб вже не може бути частиною приватного життя особи, а отже, і інформаційною приватністю.

Відмічено, що позитивним є активне існування та обговорення Проекту Закону про захист персональних даних, який спрямований на підвищення рівня захисту конституційного права на повагу до приватного життя.

Для забезпечення збереження приватного життя пропонується розширити та деталізувати механізми обробки та захисту інформації про особу, підвищувати рівень інформаційної культури, як громадян, так і представників влади, посилювати відповідальність за порушення інформаційної приватності, забезпечити громадян дієвими способами контролю за обробкою та доступом до їх персональних даних третіх осіб.

Ключові слова: конституційне право, приватність, інформаційна приватність, персональні дані, інформаційне суспільство, особисте життя.

I. P. Kushnir, S. V. Adamchuk. Information privacy as a right consolidated by the constitution of Ukraine: legal and social aspects

The article is devoted to the genesis of information privacy as a right enshrined in the Constitution of Ukraine. The limits of legal regulation and the social existence of the right to privacy are established, attention is focused on modern problems and trends in the development of the realization of this right.

The relevance of the raised issue is emphasized due to the development and widespread use of information digital resources, systematic violation of the right to information privacy by entities that are owners and/or managers of personal data, low information culture, unwillingness of citizens to secure their private lives (in particular, those categories of citizens, whose activities are related to the provision of national security), minor liability for violation of this right.

It has been proven that privacy is everything that is related to an individual, concerns this person and defines the limits of his personal information space. Privacy is personified with the inviolability of each person's private life.

Delineation of information privacy takes place through the understanding of the amount of information that allows identification of a specific person. Information privacy is on the border between publicly available and publicly known information about a person and that to which access is limited, i.e. "remains with the person". Any information about a person that has been made public, proven, expressed in any way can no longer be part of a person's private life, and therefore information privacy.

It was noted that the active existence and discussion of the Draft Law on the Protection of Personal Data, which is aimed at increasing the level of protection of the constitutional right to respect for private life, is positive.

In order to ensure the preservation of private life, it is proposed to expand and detail the mechanisms for processing and protecting personal information, to increase the level of information culture of both citizens and government representatives, to strengthen responsibility for violations of information privacy, to provide citizens with effective ways to control the processing and access to their personal data third parties.

Key words: constitutional law, privacy, information privacy, personal data, information society, personal life.

Постановка проблеми. Виникнення та формування новітніх тенденцій в інформаційній сфері, суспільна інформатизація, глобальне використання інформаційних (цифрових) ресурсів потребує з'ясування у сучасній системі інформаційного обігу місця приватності. Сьогодні питання визначення, правового регулювання, захисту та розуміння права на інформаційну приватність кожної людини набувають неабиякої важливості та актуальності.

Актуальність обраної теми дослідження посилюється результатами Щорічної доповіді Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) «Про стан додержання та захисту прав і свобод людини в Україні», де у першому підрозділі першого розділі «Особисті права і свободи» висвітлені суттєві порушення права на захист персональних даних від неправомірної обробки, права на захист персональних даних від неправомірного поширення, права на невтручання в особисте і сімейне життя під час використання інформаційно-телекомунікаційних технологій і систем [1, с. 22–30].

Разом з тим, трансформація інформаційних відносин у цифровий простір обумовлює необхідність деталізації та конкретизації права на приватність. Важливість унормування цієї сфери відносин підкреслюється тим, що у Верховній Раді України зареєстровано Проект Закону про захист персональних даних № 8153 від 25.10.2022 [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання порушеної проблеми. До обговорення питання розвитку та захисту приватності в інформаційному суспільстві, персональних даних залучаються теоретики, практики, нормотворці. Зокрема, дослідженню окремих аспектів інформаційної приватності присвятили свою увагу такі науковці та практики як А. А. Баранов, К. І. Беляков, В. М. Брижко, О. П. Горпинюк, В. Б. Кізляр, І. В. Кушнір, К. С. Мельник, В. Г. Пилипчук, К. І. Пономаренко, Ю. С. Разметаєва, В. О. Серьогін та багато інших. Крім цього, проводяться міжнародні та національні обговорення питань розвитку інституту персональних даних та їх захисту у різних форматах, наприклад: міжнародний вебінар EU Project «Pravo-Justice» «Захист персональних даних: досвід ЄС та України», курси «Персональні дані» Національної онлайн-платформи з цифрової грамотності тощо. Зважаючи на таку посилену увагу до персональних даних, варто зазначити, що аспекти співвідношення їхнього правового регулювання та соціального сприйняття сьогодні досліджувались фрагментарно, тому потребують комплексного обґрунтування.

Мета статті. Дослідити розвиток та межі правового регулювання й соціального буття конституційного права на приватність, з'ясувати сучасні проблеми та тенденції розвитку реалізації цього права.

Виклад основного матеріалу. Приватне життя кожної особи, захищеність її особистих даних становить пріоритет у сучасному цивілізованому суспільстві. Глобальна інформатизація та відсутність чіткого правового механізму регулювання отримання, використання та захисту інформації про особу можуть стати причиною її розповсюдження та порушити баланс предметності приватного та публічного буття. Збереження приватного життя для кожної особи є природною потребою, а розголошення подробиць визначається особисто його власником. Крім того, упровадження принципів захисту приватності в Україні має не лише етичне, але й нормативне підґрунтя [3, с. 233], як міжнародне так і національне.

Найчастіше для окреслення інформаційної приватності використовуються терміни «приватне життя», «прайвесі» (як калька з англ. «privacy»), «приватність», «конфіденційність», «таємниця особистого життя», «недоторканість приватного життя», «приватна сфера» [4, с. 43], «особисте життя», «не втручання в сімейне та особисте життя».

«Приватність» походить від «приватний» (який належить окремій особі (особам); не державний, не суспільний; пов'язаний з індивідуальним господарюванням; стосується окремої особи (осіб); особистий; не пов'язаний з службовою або суспільною діяльністю; який обслуговує окрему особу (осіб) або виконується поза державною службою [5]. «Privacy», походить з англійської мови, використовувати як український відповідник «право на приватність» [6, с. 12], або «конфіденційність, секретність, таємниця, сфера особистого життя, інтимність приватного життя, інтимна сфера» [7]. Приватність – це все те, що пов'язане з окремою особою, стосується цієї особи та визначає межі її особистого інформаційного простору. Приватність уособлюється із недоторканістю приватного життя кожної особи [8, с. 8]. Право на інформаційну приватність визнано й гарантовано нормами Конституції України, як комунікаційна приватність (таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції) [9, ст. 31] та власне інформаційна приватність («ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України», «не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди») [9, ст. 32]. Приватність у контексті права на недоторканість особистого і сімейного життя розуміється виключно в інформаційному сенсі [6, с. 43], а саме, право на особисте життя

означає надану людині й гарантовану державою можливість контролювати інформацію про саму себе, не допускаючи розголошення відомостей особистого, інтимного характеру [10, с. 234].

В Україні правове закріплення права на приватність розпочалося з прийняттям Конституції України (1996 р.), де у статті 32 закладено фундамент «особистого та сімейного життя». Подальшого розширення правове регулювання обігу (обробки та захисту) персональних даних отримує у Законі України «Про захист персональних даних» (2010 р.). Між визнанням державою права на інформаційну приватність та установлення механізмів їх правого упорядкування й захисту проходить протягом 14 років. Разом з тим, що певний період часу пройшов з моменту закріплення у чинному законодавстві, як категорії, так і механізмів регулювання, але й досі категорія «персональні дані» в Україні багатьма громадянами й посадовими особами не співвідноситься із «приватністю», як з власною, так і інших осіб. Припускаємо, що такий стан пов'язаний з нетривалим, у порівнянні зі світовою тенденцією існуванням в Україні інституту інформаційної приватності, так і приватність загалом [11, с. 87].

О. П. Горпинюк з цього приводу зазначає, що «відносини між людьми у приватній сфері лише незначною мірою регулюються нормами права, що цілком виправдано. Вочевидь, поведінка людей у сфері приватного життя детермінується особистим вибором, а тому об'єктивно може піддаватися лише моральній оцінці. Це зумовлено тим, що за своєю природою людина, крім реалізації себе як громадянина держави, потребує самореалізації як індивід, якому необхідна певна незалежність від суспільства, держави, інших людей» [12, с. 11–12].

Коли в незалежній Україні розпочався процес державного визнання та закріплення інформаційної приватності, у свідомості громадян інших країн приватність була утверджена не тільки у нормах права, але і у свідомості не одного покоління. Ще у 1890 році американські юристи Samuel D. Warren і Louis D. Brandeis спробували надати пояснення терміну «рiвiасу». Вони сформулювали його як «the right to be alone» – право залишатись у спокої (бути наодинці), поділили форму володіння власності на матеріальну і нематеріальну. Юристи зауважили, що право на приватність є таким старим як загальне право [13]. Згодом, у 1928 році суддя Верховного суду США Л. Брандейс офіційно заявив про наявність у Конституції США «права бути залишеним у спокої» [14, с. 113].

Міжнародне закріплення приватного життя та його охорони отримало у ст. 12 Загальної декларації прав людини (1948 р.), у ст. 8 Європейської Конвенції про захист прав і основних свобод людини (1950 р.) (ратифікована Україною у 1997 році), у ст. 17 Міжнародного пакту про громадянські й політичні права (1966 р.) та багатьох інших міжнародних документах. З початку 80-х років XIX ст. європейські країни почали приймати закони про захист персональних даних [15, с. 32–33]. Судова практика у справах про захист приватності датується 1905 роком. Рішення Верховного суду штату Джорджія про захист зображення особи за справою «Pavesich vs New England Life Insurance Co». Суд задовольнив позов чоловіка, що був зображений без його згоди в рекламному оголошенні [14, с. 114].

У зв'язку із цим варто відмітити очевидне відставання законодавчого регулювання відносин пов'язаних із персональними даними від світової практики, і від реального чіткого усвідомлення необхідності поваги та невтручання у приватне життя особи та її персональних даних. Така теза пов'язана із поширеним розповсюдженням (продажем) сукупності персональних даних клієнтів деяких банків, наявністю різноманітних додатків до смартфонів із визначення абонентів (їх прізвища, ім'я, по-батькові, деякі соціальні дані, місце розташування), соціальних мереж, електронних сервісів тощо. Такі виклики та неможливість забезпечення надійного захисту, надання реальних гарантій із захисту персональних даних ставлять під загрозу приватне життя громадян. Недопущенню цього сприятимуть такі заходи як: чітке державне регулювання цієї сфери та посилення відповідальності за порушення й втручання у приватне життя будь-якої особи; цільова соціальна освітня програма щодо доведення та поширення інформації про необхідність поваги до особистого приватного життя кожної особи.

Фактично «персональні дані» стали товаром. З цього приводу В. Г. Пилипчук наголошує на необхідності і правомірності формування інституту права приватної власності людини на свої персональні дані [14, с. 116]. Суспільство повинно морально визріти до усвідомлення розуміння, перш за все, поваги до приватного життя особи та її відомостей про себе, а держава – закріпити, що інформаційна приватність є правом власності особи.

У 2021 році за результатами парламентського контролю Уповноваженим виявлено, що цифровізація доволі часто стає інструментом порушення прав і свобод людини, зокрема права на приватність. Свідченням цієї негативної тенденції стало зростання удвічі порівняно з 2020 роком кількості осіб, які звернулися до Уповноваженого за захистом їхнього права на невтручання в особисте та сімейне життя. Такі порушення виявлено у переважній більшості сфер суспільного життя. При цьому у результаті моніторингу констатовано, що право людини на приватність стає більш вразливим і все частіше порушується [1, с. 21]. У цей рік до Уповноваженого звернулося 4 146 осіб про порушення їхнього права на повагу до гідності, невтручання в особисте та сімейне життя. Дві третини (2 771) заявників зазначали про порушення цього права колекторськими компаніями та мікрофінансовими установами, решта – про незаконне оприлюднення персональних даних у месенджерах, соціальних мережах, на офіційних веб-сайтах органів державної влади та місцевого

самоврядування (1 375), втручання в особисте і сімейне життя під час використання інформаційно-телекомунікаційних технологій і систем [1, с. 21]. Протягом року Уповноваженим проведено 62 перевірки підприємств, установ і організацій, органів державної влади та місцевого самоврядування, які є володільцями та/або розпорядниками персональних даних. За результатами виявлених порушень права на приватність складено та передано до суду 20 протоколів про адміністративне правопорушення за частинами другою та четвертою статті 188-39, частиною першою статті 188-40 КУпАП відносно посадових осіб таких суб'єктів [1, с. 22].

Варто відмітити і той факт, що мова йде про випадки, коли особа офіційно заявила про її порушене право, чи було виявлено такі випадки у результаті перевірки. Але велика кількість осіб не звертаються або навіть не надають значимості порушенню свого права на інформаційну приватність, чи взагалі не знають про таке.

Така тенденція залишається через відсутність розуміння важливості невтручання в інформаційний простір особи у соціумі, зокрема експерти відмічають небажання громадян обмежувати й захищати свою приватність. Так, останніми роками широко поширене використання соціальних мереж, де люди поряд із спілкуванням, виносять своє життя на всезагальний огляд, не завжди розуміючи, що добровільно поширена таким чином інформація про особу перестає бути конфіденційною, а може бути використана для будь-яких цілей. Разом з тим, є категорії осіб, наприклад військовослужбовці, які не повинні, не тільки з морального аспекту, але й з позиції забезпечення національної безпеки хоча б не висвітлювати інформацію, пов'язану із проходженням військової служби. Комунікація у соціальних мережах, зокрема: обмін повідомленнями, опублікування особистих фото, відео, місце роботи (служби), місце перебування, відомості про колег, друзів, проходження різних опитувань тощо та інша приватна інформація про військовослужбовця та його оточення у разі її потрапляння до зацікавлених осіб може поставити під загрозу як службу діяльність, так і приватне життя військовослужбовця, його керівників, колег.

Тому СБ України розроблено «Пам'ятку щодо забезпечення інформаційної безпеки при роботі в мережі Інтернет» (далі – Пам'ятка) [16]. Ця Пам'ятка містить перелік основних чинників, що впливають на стан інформаційної безпеки у зв'язку із використанням загальнодоступних та соціально орієнтованих ресурсів мережі Інтернет, а також характеристики ключових факторів ризику та рекомендацій щодо їх нейтралізації (зберігання та передача даних, соціальні мережі, використання російських соціально орієнтованих ресурсів мережі Інтернет, використання додатків до смартфонів, електронне листування, вихід до мережі Інтернет, перелік російських веб-ресурсів, якими не рекомендовано користуватись, рекомендації посадовій особі органу виконавчої влади, місцевого самоврядування, представникам міністерств та відомств). Але здебільшого ця Пам'ятка носить рекомендаційний характер, а її дотримання переважно перебуває у площині інформаційної культури окремого військовослужбовця чи працівника, а настання відповідальності можливе лише коли у діях буде встановлено склад правопорушення норм інформаційного законодавства, передбачений КК України, КУпАП та іншими нормами законодавства [3, с. 344].

Інформаційна приватність передбачає безперешкодну можливість особи здійснювати контроль над інформацією, що стосується її особистості чи власності, і право створювати на свій розсуд та зберігати в таємниці власний інформаційний портрет, а також право бути залишеним (право «бути забутим») [17, с. 179] у спокої та ін. Таким чином, право на приватність як юридична категорія включає цілий набір правомочностей, таких як право фізичної особи контролювати і знати інформацію про себе, а за необхідності й отримувати доступ до такої інформації, яка безпосередньо її стосується; право тримати в таємниці власний інформаційний портрет або створювати та розповсюджувати його на власний розсуд та за власним бажанням, також право мати такий ступінь відокремленості від державних та суспільних інституцій, який би дозволяв особі відчувати себе природно і вільно [18, с. 114].

Окреслення інформаційної приватності відбувається через розуміння обсягу тієї інформації яка дозволяє ідентифікувати конкретну особу. Інформаційна приватність перебуває на межі загальнодоступної та загальновідомої інформації про особу та тієї доступ до якої є обмеженим, тобто «залишається із самою особою». Будь-яка інформація про особу яка була оприлюднена, доведена, висловлена у будь-який спосіб вже не може бути частиною приватного життя особи, а отже, і інформаційною приватністю. Інструментарієм забезпечення стану інформаційної приватності є можливість віднесення інформації, про особу до конфіденційної інформації [19, с. 219].

Важливою складовою у питанні дотримання приватності є установлення кола даних, що її (приватність) визначають, установлення межі між загальнодоступною та особистою інформацією. Сьогодні українське законодавство перебуває на шляху вироблення оптимальної моделі рівноваги визнання, закріплення, організації та захищеності обігу інформації, що становить персональні дані [20, с. 242]. З урахуванням цього у Верховній Раді України зареєстровано Проект Закону про захист персональних даних № 8153 від 25.10.2022, який враховує тенденції наближення правового регулювання захисту персональних даних до європейських стандартів, збільшення активності в обробці даних в Інтернеті, в тому числі і в Україні, особливо в галузі великих даних та соціальних медіа, електронна демократія, цифровізація адміністративних послуг тощо.

Метою даного законопроекту є підвищення рівня захисту конституційного права на повагу до приватного життя через посилення стандартів обробки персональних даних та надання більше прав суб'єкту персональних даних для забезпечення можливості здійснення повноцінного контролю суб'єктом за обробкою його персональних даних [2].

Висновки з дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Отже, конституційні норми, що утверджують право на інформаційну приватність, впроваджуються у життя громадян по мірі того, як законодавець реагує на розвиток інформаційних відносин та урегульовує його у правових нормах. Разом з тим, для збереження приватного життя необхідно розширювати та деталізувати механізми обробки та захисту інформації про особу, підвищувати рівень інформаційної культури, як громадян, так і представників влади, посилювати відповідальність за порушення інформаційної приватності, забезпечити громадян дієвими способами контролю за обробкою та доступом до їх персональних даних третіх осіб. Детальне обґрунтування даних напрямів потребують подальших наукових розробок.

Список використаних джерел:

1. Щорічна доповідь уповноваженого з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні за 2021 рік. 2022. С. 428. URL: <https://www.ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/schoricha-dopovid-2021.pdf>
2. Проект Закону про захист персональних даних. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40707>
3. Кушнір І. П. Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у діяльності Державної прикордонної служби України: теоретичні та організаційні аспекти : монографія / за заг. ред. д-ра юрид наук Р. М. Ляшука, Хмельницький. Вид-во: ПП «Монускрипт», 2020. 528 с.
4. Разметаєва Ю. С. Приватність в інформаційному суспільстві: проблеми правового розуміння та регулювання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2016. Вип. 37(1). С. 43–46.
5. Словник української мови : в 11 томах. Т. 7. 1976. С. 568. URL: <http://sum.in.ua/s/pryvattnyj>
6. Кардаш А. В. Конституційно-правовий захист інформації про особу (порівняльно-правовий аспект) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Харків, 2019. 223 с.
7. Карабан В. І. Англійсько-український юридичний словник: понад 75 тисяч слів та словосполучень юридичної підмови та близько 160 тисяч українських перекладних відповідників. Вінниця : Нова Книга, 2004. 791 с.
8. Кушнір І. П. Актуальні питання забезпечення інформаційної приватності у діяльності Державної прикордонної служби України. *Конституційно-правові академічні студії*. 2020. № 1. С. 7–13.
9. Конституція України : Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Тацій В. Я. та ін. Конституція України : науково-практичний коментар / В. Я. Тацій та ін. Нац. акад. прав. Наук України. 2-ге вид., переробл. і допов. Харків : Право, 2012. 1128 с.
11. Кушнір І. П. Актуальні питання забезпечення прайвеси (правові та соціальні аспекти). Актуальні проблеми інтелектуального, інформаційного та ІТ права : збірник матеріалів четвертої Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Львів, 12 листопада 2020 р.). Львів, 2020. С. 87–91.
12. Горпинюк О. П. Інформаційна приватність та її захист від злочинних посягань в Україні: монографія. Львів: ПП «Видавництво «БОНА», 2014. 324 с.
13. Samuel D. Warren; Louis D. Brandeis. *HarvardLawReview*, Vol. 4, No. 5. (Dec. 15, 1890), pp. 193–220.
14. Пилипчук В. Г. Проблеми захисту приватності, індивідуальних свобод та безпеки людини в інформаційному суспільстві. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 18 : Право : зб. наук. праць. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2017. Вип. 32. С. 106–119.
15. Брижко В. М. Захист персональних даних: реалії та практика сучасності. *Інформація і право*. 2013. № 3. С. 31–48.
16. Пам'ятка щодо забезпечення інформаційної безпеки при роботі в мережі Інтернет : Департамент контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері інформаційної безпеки Служби безпеки України. Київ. 2019. Окреме видання.
17. Мельник К. С. Право «бути забутим» / *Енциклопедія соціогуманітарної інформології* Т. 1 / коорд. проекту та заг. ред. проф. К.І. Беляков. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2020. С. 178–182.
18. Пономаренко К. І. Інформаційна приватність як об'єкт правового регулювання. *Право і суспільство*. 2011. № 5. С. 113–118.
19. Кушнір І. П. Інформаційна приватність : *Енциклопедія соціогуманітарної інформології* / коорд. Проекту та заг. редактор. Проф. К. І. Беляков. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Т. 2. С. 218–221.
20. Кушнір І. П. Теоретичні та організаційні засади нормативно-правового регулювання інформаційних відносин у діяльності Державної прикордонної служби України : дис... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2020. 566 с.